

1

Doña Lucretia's verjaardag

Op de dag dat ze veertig werd, vond doña Lucretia op haar hoofdkussen een met veel liefde en in kinderlijk handschrift opgesteld briefje.

Hartelijk gefeliciteerd, stiefmama!

Ik heb geen geld om iets voor je te kopen maar ik zal hard leren, zodat ik de beste van de klas word, en dat is dan mijn cadeau. Jij bent de liefste en de mooiste en ik droom elke nacht van jou. Nogmaals hartelijk gefeliciteerd!

Alfonso

Het was na middernacht en don Rigoberto was in de badkamer bezig met de langdurige en gecompliceerde wassingen waar hij zich altijd aan overgaf voor hij naar bed ging. (Na de erotische schilderkunst vormde het reinigen van zijn lichaam zijn geliefdste tijdverdrijf; om dat van de geest bekommerde hij zich minder.) Geroerd door de brief van het kind voelde doña Lucretia de onweerstaanbare neiging opkomen naar hem toe te gaan en hem te bedanken. Die regels betekenden dat zij nu daadwerkelijk in het gezin was opgenomen. Zou hij nog wakker zijn? Wat deed het ertoe! Als hij al sliep, zou ze hem heel voorzichtig op zijn voorhoofd kussen om hem niet te wekken.

Terwijl ze de beklede trap van het donkere huis af liep naar de slaapkamer van Alfonso, dacht ze: ik heb hem voor me gewonnen, nu houdt hij van me. En haar oude angsten over het kind begonnen te verdwijnen als een nevelsluier die door de zomerzon van Lima werd opgelost. Ze was vergeten haar peignoir aan te schieten, ze was naakt onder het dunne zwartzijden nachthemd en haar blanke, overvloe-

dige, nog altijd stevige vormen leken te zweven in het schemerdonker dat af en toe door de reflecties van de straat werd onderbroken. Haar haren hingen los en ze had de oorbellen, ringen en kettingen die ze op haar feest had gedragen nog niet afgedaan.

In de kamer van het kind – ach ja, dat was waar ook, Foncho lag altijd nog tot heel laat te lezen! – brandde licht. Doña Lucretia klopte op de deur en ging naar binnen: ‘Alfonsito!’ In het kegelvormige, geelachtige schijnsel van het leeslampje dook vanachter een boek van Alexandre Dumas een verschrikt engelengezichtje op. Zijn goudblonde pijpenkrullen zaten in de war, de verrast halfopen mond toonde een dubbele rij parelwitte tanden en zijn grote blauwe ogen waren wijd opengesperd in een poging haar in de schaduw op de drempel te onderscheiden. Doña Lucretia bleef onbeweeglijk, vertederd naar hem staan kijken. Wat een mooi kind was het toch! Hij leek wel het kindeke Jezus. Een engel van geboorte, zo’n page als op de gewaagde gravures die haar man zorgvuldig achter slot en grendel verborgen hield.

‘Ben jij het, stiefmama?’

‘Wat een prachtig briefje heb je me geschreven, Foncho. Dat is het mooiste verjaardagscadeau dat ik ooit heb gekregen, echt waar.’

Het kind was opgesprongen en stond nu rechtop in bed. Hij glimlachte naar haar, met open armen. Terwijl ze naar hem toe liep, eveneens met een glimlach op haar lippen, werd doña Lucretia verrast – vermoedde hij iets? – door de blik in de ogen van haar stiefzoon, een blik die van vreugde overging in verwarring en verbluft op haar boezem bleef rusten. Mijn god, maar je bent ook bijna naakt, dacht ze. Hoe kon je nu zo dom zijn je peignoir te vergeten. Wat een aanblik voor die arme jongen. Had ze meer gedronken dan betamelijk was?

Maar Alfonsito omhelsde haar al: ‘Heel erg gefeliciteerd, stiefmama!’ Zijn stem, vrijmoedig en zorgeloos, verjongde de nacht. Doña Lucretia voelde tegen haar lichaam de tengere contouren van het fragiele skeletje, en hij deed haar denken aan een vogeltje. Ze had het idee dat als ze hem heel heftig tegen zich aan zou drukken, het kind als een rietje zou breken. Zo, hij staande op het bed, waren ze beiden even lang. Hij had zijn dunne armpjes om haar hals geslagen en kuste haar teder op haar wang. Doña Lucretia omhelsde hem ook en een van haar handen, die ze onder het roodgestreepte marineblauwe pyjamajasje liet glijden, streek over zijn rug en klopte erop, waarbij

ze met haar vingertoppen het tere verloop van de wervelkolom af-tastte. 'Ik hou heel veel van je, stiefmama,' fluisterde het stemmetje naast haar oor. Doña Lucretia voelde twee smalle lippen die bij haar oorlelletje stilhielden, het verwarmden met zijn adem, het kusten en er speels aan knabbelden. Ze meende te merken dat Alfonsito tijdens die liefkozingen lachte. Haar borst ging op en neer van emotie. En dan te bedenken dat haar vriendinnen haar hadden voorspeld dat dit stiefkind het grootste obstakel zou zijn, dat ze door zijn toedoen nooit gelukkig zou worden met don Rigoberto. Ontroerd kuste ze hem nu ook, op zijn wangen, op zijn voorhoofd, op zijn dooreenge-woelde haren, terwijl ze, vaag, als moest het van ver komen, zonder dat ze het goed beseftte, voelde hoe een warme golf haar hele lichaam doorstroomde, een gevoel dat zich vooral concentreerde in die delen – haar borsten, haar buik, de binnenkant van haar dijen, haar hals, haar schouders, haar wangen – die in aanraking kwamen met het kind. 'Hou je echt veel van me?' vroeg ze terwijl ze probeerde terug te kijken. Maar Alfonsito liet haar niet gaan. Integendeel, terwijl hij met een zangerig stemmetje antwoordde: 'Heel veel, stiefmama, van jou het meest van allemaal,' omklemde hij haar nog steviger. Daarop paktten zijn handjes haar bij haar slapen en trokken haar hoofd achterover. Doña Lucretia had het gevoel dat ze door een snaveltje werd gepikt, op haar voorhoofd, op haar ogen, op haar wenkbrauwen, op haar wang, op haar kin... Toen zijn smalle lippen langs de hare streken klemde ze verward haar tanden op elkaar. Begreep Fonchito wat hij aan het doen was? Moest ze hem wegduwen? Maar nee, nee, hoe kon er ook maar het geringste kwaad steken in het springerige fladderen van die ondeugende lippen die twee, drie keer, dwalend over de geografie van haar gezicht, een ogenblik lang op de hare bleven rusten en er dan begerig op drukten.

'Goed, en nu ga je slapen,' zei ze eindelijk, zich van het kind losmakend. Ze deed haar best luchthartiger te lijken dan ze was. 'Anders kom je er morgen niet uit als je naar school moet, kereltje.'

Het kind kroop gewillig in bed. Hij keek haar glimlachend aan, met blozende wangen en een extatische uitdrukking op zijn gezicht. Wat kon er nu voor kwaad in hem steken! Dat stralende gezichtje, zijn vrolijke ogen, het kleine lichaam dat wegdook en in elkaar kroop onder de lakens, was dat niet de onschuld zelve? De verdorvene ben jij, Lucretia! Ze dekte hem toe, trok zijn kussen recht, kuste hem op

zijn haren en knipte het bedlampje uit. Toen ze de kamer uitging, hoorde ze hem kwinkeleren: 'Ik word de beste van de klas en dat is dan jouw cadeau, stiefmama!'

'Beloofd, Fonchito?'

'Erewoord!'

In de heimelijke intimiteit van het trappenhuis voelde doña Lucretia, terwijl ze naar haar slaapkamer terugkeerde, dat ze van top tot teen gloeide. Maar het is niet van de koorts, zei ze verdwaasd bij zichzelf. Was het mogelijk dat de onwillekeurige liefkozing van een kind haar zo opwond? Je bent een verdorven vrouw aan het worden, Lucretia. Waren dat de eerste tekenen van de ouderdom? Want het was wel degelijk waar dat ze in vuur en vlam stond en dat haar benen vochtig waren. Wat een schande, Lucretia, wat een schande! En plotseling schoot haar te binnen dat een losbandige vriendin, tijdens een theepartijtje waar geld werd ingezameld voor het Rode Kruis, aan haar tafeltje het nodige schaamrood en zenuwachtige gegiechel had veroorzaakt toen ze hun vertelde dat ze altijd vreselijk heet werd als ze, naakt, een middagdutje deed met een jong pleegkind van haar dat dan op haar rug krabde.

Don Rigoberto lag naakt, ruggelings op de donkerrode spreid die was bedrukt met patronen die op scorpioenen leken. In de donkere kamer, slechts verlicht door het vage schijnsel van de straat, bleef zijn lange witachtige silhouet, behaard rond borst en schaamstreek, onbeweeglijk liggen terwijl doña Lucretia haar schoenen uittrok en zich, zonder hem aan te raken, naast hem uitstreckte. Sliep haar man al?

'Waar ben je geweest?' hoorde ze hem mompelen, met de warme en slepende stem van iemand die spreekt vanuit het ijle grensgebied tussen droom en werkelijkheid, een stem die ze zo goed kende. 'Waarom heb je me alleen gelaten, mijn liefste?'

'Ik ben Fonchito een kus gaan geven. Hij heeft me zo'n mooi briefje geschreven voor mijn verjaardag. Ik moest er bijna van huilen, zo lief is het.'

Ze had het vermoeden dat hij haar nauwelijks hoorde. Ze voelde hoe don Rigoberto's hand haar dij beroerde. Hij brandde, als een kompres van kokend water. Zijn vingers woelden onhandig door de plooiën en vouwen van haar nachthemd. Hij zal merken dat ik doorweekt ben, dacht ze opgelaten. Het was een kortstondig gevoel van onbehagen, want dezelfde hevige golf die haar op de trap had

overvallen doorstroomde opnieuw haar lichaam en bezorgde haar kippenvel. Ze had het gevoel dat al haar poriën zich begerig openden en wachtten op wat er ging komen.

‘Heeft Fonchito je in je nachthemd gezien?’ fantaseerde de vurige stem van haar man. ‘Dan heb je het kereltje vast op slechte gedachten gebracht. Misschien heeft hij vannacht wel zijn eerste erotische droom.’

Ze hoorde hem opgewonden lachen, en zelf lachte ze ook: ‘Doe niet zo gek, malle.’ Op hetzelfde moment deed ze alsof ze hem wilde slaan door haar linkerhand op don Rigoberto’s buik te laten vallen. Maar waar ze op stuitte was een steigerende en kloppende menselijke lans.

‘En wat is dit? Wat is dit?’ riep doña Lucretia uit terwijl ze hem vastgreep, omhoogtrok, losliet en weer vastpakte. ‘Kijk nou toch eens wat ik heb gevonden, nee maar, wat een verrassing.’

Don Rigoberto had haar al op zich getrokken en kuste haar met zinnelijk genot, zuigend aan haar lippen, ze van elkaar duwend. Een hele tijd, terwijl ze voelde hoe haar man met de punt van zijn tong haar mondholte aftastte, glijdend langs het tandvlees en het gehemelte, in zijn drang alles te proeven en te ontdekken, lag doña Lucretia met gesloten ogen ondergedompeld in een gelukzalige verdwazing, een intens bonzend gevoel dat haar ledematen leek te verweken en op te lossen, haar deed zweven, wegzinken en rondtollen. Op de bodem van deze heerlijke draaikolk waaraan ze was overgeleverd tekende zich nu en dan, alsof het opdook en weer verdween in een verweerde spiegel, het opdringerige hoofdje van een blozend engeltje af. Haar man had haar nachthemd opgetild en streefde, terwijl hij haar borsten kuste, met cirkelvormige en methodische bewegingen haar billen. Ze hoorde hem mompelen dat hij haar liefhad, teder fluisteren dat met haar voor hem het echte leven was begonnen. Doña Lucretia kuste hem in zijn hals en beet zachtjes in zijn tepels tot ze hem hoorde kreunen; toen likte ze omzichtig die nestjes die hem zo opwonden en die don Rigoberto voor hij naar bed ging met zorg voor haar gewassen en geparfumeerd had: zijn oksels. Ze hoorde hem spinnen als een aanhalige kat, terwijl hij onder haar lag te kronkelen. Gejaagd, enigszins ongeduldig, trokken zijn handen doña Lucretia’s benen uit elkaar. Ze dwongen haar op hem neer te hurken, zochten de gemakkelijkste positie, openden haar. Ze kreunde, van pijn en

genot, terwijl ze, in een verwarrende werveling, een afbeelding van Sint-Sebastiaan ontwaarde, met pijlen doorboord, gemarteld en aan een pilaar gebonden. Ze had het gevoel dat een hoorn tot diep in haar hart was doorgedrongen. Ze hield het niet meer uit. Met half gesloten ogen, haar handen achter haar hoofd, haar borsten naar voren duwend, bereed ze nu dit veulen der liefde dat op haar ritme met haar meedeinde, woorden prevelend die ze ternauwernood over haar lippen kon krijgen, totdat ze het gevoel kreeg dat ze flauw ging vallen.

‘Wie ben ik?’ vroeg ze in een roes. ‘Wie zeg je dat ik geweest ben?’

‘De echtgenote van de koning van Lydië, mijn liefste,’ bracht don Rigoberto uit, verzonken in zijn droom.

Jacob Jordaens

Candaules, de koning van Lydië, toont zijn vrouw aan de eerste minister Gyges

(1648)

olieverf op doek

Nationaal Museum

Stockholm

2

Candaules, koning van Lydië

Ik ben Candaules, koning van Lydië, een klein land gelegen tussen Ionië en Carië, in het hart van het gebied dat eeuwen later Turkije zal worden genoemd. Wat me van mijn rijk het meest met trots vervult, zijn niet zijn door de droogte uitgesleten bergen noch zijn geitenhoeders die, wanneer dat nodig is, de binnendringende Frygiërs en Eoliërs en de uit Azië afkomstige Doriërs het hoofd bieden en op de vlucht jagen, en die zich te weer stellen tegen de Fenicische horden, de Lacedaemoniërs en de Skytische nomadenstammen die onze grenzen onveilig maken, maar de kroep van Lucretia, mijn vrouw.

Ik herhaal met nadruk: kroep. Niet achterwerk, kont, billen of zitvlak, maar kroep. Want wanneer ik haar berijd, is dát het overheersende gevoel: dat ik gezeten ben op een gespierde en fluweelzachte merrie, louter kracht en volgzaamheid. Het is een stevige kroep en misschien wel net zo omvangrijk als de legendes die in het koninkrijk over haar de ronde doen en de fantasie van mijn onderdanen prikkelen, willen doen geloven. (Ze komen mij allemaal ter ore, maar kwaad maken ze me niet, ze vleien me.) Wanneer ik haar bevel neer te knielen en met haar voorhoofd het tapijt te kussen, zodat ik haar op mijn gemak kan bestuderen, krijgt dit schitterende onderdeel zijn betoverendste volume. Elk halfronde is een vleselijk paradijs; beide, gescheiden door een fijne spleet van bijna onzichtbare haartjes die wegzinkt in het door de krachtige zuilen van haar dijen bekroonde bos met blanke, zwarte en bedwelmend zachte plekjes, doen me denken aan een altaar van die barbaarse godsdienst van de Babyloniërs die door de onze is weggevaagd. Stevig bij beroering en smijdig aan de lippen; immens bij een omarming en warm tijdens koude nachten, een vederzacht kussen om het hoofd op neer te leggen en een fontein

van zinnelijk genot op het uur dat de liefde zich opdringt. Het is niet eenvoudig om bij haar binnen te dringen; eerder pijnlijk, in het begin, en zelfs heldhaftig vanwege de weerstand die dit roze vlees de mannelijke aanval biedt. Men dient te beschikken over een voor niets en niemand terugdeinzende ijzeren wil en een al even onverzettelijke priemende roede, zoals de mijne.

Toen ik Gyges, zoon van Dascilus, mijn lijfwacht en minister, vertelde dat ik trotser was op de door mijn roede met Lucretia in het weelderige, rijkelijk met zeil getuigde schip van ons huwelijksbed behaalde triomfen dan op mijn heldendaden op het slagveld of mijn billijke rechtspraak, schaterde hij het uit in de overtuiging dat het een grapje was. Maar dat was het niet: ik ben het. Ik betwijfel of veel inwoners van Lydië met me kunnen wedijveren. Enkel om daarachter te komen, heb ik eens op een avond – ik was aangeschoten – Atlas, die van de Ethiopische slaven het best was toegeerust, in mijn slaapvertrek laten komen. Ik liet Lucretia vooroverbuigen en beval hem haar te bestijgen. Het lukte hem niet, hetzij omdat hij zich in mijn bijzijn geremd voelde, hetzij omdat de uitdaging zijn krachten te boven ging. Verscheidene keren zag ik hem vastberaden naar voren gaan, duwen, hijgen en zich verslagen weer terugtrekken. (Omdat het voorval Lucretia's herinnering bleef kwellen, heb ik Atlas later laten onthoofden.)

Want het is een feit dat ik van de koningin houd. Alles aan mijn echtgenote is zacht en teer, en steekt af tegen de uitbundige pracht van haar kroep: haar handen en haar voeten, haar taille en haar mond. Ze heeft een wipneus en troebele ogen, mysterieuze stille wateren die alleen door genot en woede in beroering worden gebracht. Ik heb haar bestudeerd zoals de geleerden de oude folioboeken van de tempel bestuderen, en hoewel ik meen haar in gedachten uit te kunnen tekenen, ontdek ik elke dag – beter gezegd, elke nacht – aan haar iets nieuws dat me vertedert: de zachte lijn van de schouders, het markante botje van de elleboog, de sierlijkheid van de wreef, de ronding van haar knieën en het transparante blauw van het bosje onder haar oksels.

Er zijn er die snel genoeg krijgen van hun wettige echtgenote. De sleur van het huwelijk doodt het verlangen, filosoferen ze, welke illusie kan er tenslotte standhouden en de aderen doen zwellen van een man die, maanden en jaren achtereen, met dezelfde vrouw naar bed